

Zakażenia *Streptococcus pneumoniae* i RSV – jak najlepiej zapobiegać?

Dr n. med. Ewa Duszczyk (Warszawa)

W sezonie jesienno-zimowym obserwuje się istotny wzrost zakażeń dróg oddechowych wywołanych przez wirusy. RSV, czyli syncytialny wirus oddechowy obok COVID-19 i grypy, jest jedną z najczęstszych przyczyn chorób układu oddechowego w Polsce.

Zakażenia RSV występują w każdym wieku, ale są szczególnie niebezpieczne u niemowląt i osób starszych, zwłaszcza z chorobami współistniejącymi. U niemowląt z grup podwyższonego ryzyka od 2009 roku jest realizowany program uodpornienia biernego przy użyciu przeciwciała monoklonalnego (paliwizumab), podawanego w postaci 3-5 iniekcji w sezonie wzrostu zakażeń. Zarejestrowane jest przeciwciało monoklonalne podawane w 1 dawce (nirsewimab). Nie ma szczepionki dla dzieci. W profilaktyce czynnej osób dorosłych są stosowane szczepionki. W Polsce dostępne są dwie: Abrysvo (Pfizer) i Arexvy (GSK). Preparat Arexvy jest zarejestrowany dla osób powyżej lat 60 i od 50-do 59 lat z grup istotnie podwyższonego ryzyka. Abrysvo jest szczepionką zarejestrowaną dla osób powyżej 60 roku życia i dla kobiet ciężarnych w celu biernego uodpornienia noworodków i niemowląt. Szczepionkę należy podać między 24 a 36 tygodniem ciąży.

Streptococcus pneumoniae wywołuje zakażenia nieinwazyjne i inwazyjne. Zapalenie płuc wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* jest przyczyną licznych hospitalizacji oraz zgonów osób starszych i należących do grup podwyższonego ryzyka. W profilaktyce stosowane są szczepienia. W PSO w ramach szczepień obowiązkowych dzieci stosuje się preparat 10-walentny (Synflorix) a dla grup podwyższonego ryzyka 13-walentny (Prevenar 13). Bezpłatne szczepienie przeciwko pneumokokom (preparat 13-walentny) przysługuje pacjentom powyżej 65 roku życia z umiarkowanym lub wysokim ryzykiem choroby pneumokokowej. Najwcześniej po 8 tygodniach od szczepienia, aby poszerzyć spektrum ochrony, warto podać szczepionkę polisacharydową 23-walentną (preparat pełnopłatny). Obecnie dostępna jest szczepionka 20-walentna dla dzieci i dorosłych (pełnopłatna, Prevenar 20). Podanie szczepionki Prevenar 20 nie wymaga już poszerzania spektrum ochrony. Warto zawsze pamiętać o szczepieniu przeciwko grypie. W obecnym sezonie grypowym dostępna jest szczepionka dla osób powyżej 60 roku życia (refundacja 50%) Efluelda Tetra, o zwiększonym potencjale antygenowym.